

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea cererii depuse de SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Enteh”, Macovețkaia Elena, Societatea cu Răspundere Limitată „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, Societatea cu Răspundere Limitată „Evident-Electro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată, SRO „WGD INT”, Societatea pe Acțiuni „Panfermag Energy”, Societatea cu Răspundere Limitată „Dunav” împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terți Banca Comercială „Energbank” Societatea pe Acțiuni și Usatfi Valerii cu privire la contestarea actului administrativ,

(Dosarul nr. 3rh-34/23
NR. PIGD 2-19086657-01-3rh-06062023)

Netemeinicia cererii de reindicare a excepției de neconstituționalitate. Nu cade sub incidența dispozițiilor art. 12 ¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă.

18 septembrie 2024

Examinând în lipsa părților cererea cererii depuse de SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 8 aprilie 2019, SA „Enteh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei-Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la contestarea actului administrativ.

2. La 10 aprilie 2019, SRL „Electroreparație Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ.

3. La 10 aprilie 2019, „Hostex Establishment” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, prin care a solicitat anularea actului administrativ.

4. La 10 aprilie 2019, SA „Panfermag Energy” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” cu privire la anularea actului administrativ.

5. La 10 aprilie 2019, ÎCS „Dunav” SA (actualmente SRL „Dunav”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la anularea actului administrativ.

6. La 11 aprilie 2019, ÎCS „Dima-Holding” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ..

7. La 11 aprilie 2019, SRO „WGD INT” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank”, privind anularea actului administrativ.

8. La 11 aprilie 2019, Elena Macovețkaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, privind anularea actului administrativ.

9. La 11 aprilie 2019, SA „Evident-Electro” (actualmente SRL „Evident-Electro”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA, privind anularea actului administrativ.

10. Prin încheierile din 15 mai 2019, 16 mai 2019 și 12 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a dispus conexarea acțiunilor depuse de „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima – Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav SA ” SA, „WGD INT” SRO, și Macovețkaia Elena, sub număr unic 3-1146/2019.

11. Prin hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea hotărârilor Comitetului Executativ al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, nr. 68 din 7 martie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA.

12. La 9 martie 2020, SA „Enteh”, SRL „Electroreparație Grup”, Macovețkaia Elena, la 11 martie 2020 Hostex Establishment, ÎCS „Dunav”, la 13 martie 2020 SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au depus apel împotriva hotărârii din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

13. La 25 mai 2020, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au prezentat motivarea apelurilor.

14. La 4 iunie 2020, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment au prezentat motivarea apelurilor.

15. La 8 iunie 2020, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, au prezentat motivarea apelurilor. Prin încheierea din 9 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost dispusă atragerea în calitate de terț a lui Ustaîi Valerii.

16. Prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”. S-a casat integral hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a

Moldovei, terți BC „Energbank” SA și Usafii Valerii cu privire la contestarea actelor administrative. S-a anulat hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - SA „Enteh”, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, Hostex Establishment și ÎCS „Dunav” SA. S-a anulat Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 „Cu privire la cererea prealabilă depusă de către „Enteh” SA”. A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 „Cu privire la cererile prealabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima -Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA. S-a respins ca neîntemeiată cererea SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima- Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

17. La 5 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Banca Națională a Moldovei a depus recurs împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 17 martie 2022 a prezentat motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

18. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins cererea de recurs depusă de Banca Națională a Republicii Moldova și s-a menținut decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

19. La 06 iunie 2023, Banca Națională a Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei supuse revizuirii și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie casată decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și menținută hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

20. La 27 noiembrie 2023, SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru, au depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale pentru efectuarea controlului constituționalității Legii nr. 185/2023 cu privire la interpretarea articolelor 45-49 și 51 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

21. În motivarea cererii a invocat că, după înregistrarea cererii de revizuire, la 07 iulie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 185/2023 cu privire la interpretarea art. 45-49 și 51 din legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, în vigoare din 21 iulie 2023. În opinia lor, există o mare incertitudine privind constituționalitatea întregii Legi nr. 185/2023, deoarece obiectul de reglementare a art. 1 din Legea nr. 185/2023 se referă la interpretarea unor norme din legea băncilor puse la baza actului administrativ ilegal emis de Banca Națională a Moldovei și, respectiv aplicate de instanțele de judecată la judecarea litigiului administrativ vizat. Totodată, art. II din legea vizată stipulează că legea se aplică inclusiv situațiilor realizate până la data intrării ei în vigoare. Prin urmare, consideră că este oportun să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la examinarea constituționalității Legii nr. 185/2023 cu privire la interpretarea art. 45-49 și 51 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

22. Art. 195 din Codul administrativ statuează că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

23. Art. 12¹ alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„ (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 12 d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege, ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii ”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Completul de judecată notează că, din dispozițiilor art. 12¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă examinează fondul cauzei după ce a primit în procedură cererea cu care a fost sesizată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege, ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

25. La caz, însă, instanța de revizuire nu poate ridica excepția de neconstituționalitate în condițiile în care nu soluționează fondul cauzei. Or, specificul procedurii de revizuire constă în faptul că instanța se limitează la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază aceasta.

26. Prin urmare, din motivele reliefate supra, cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru, urmează a fi respinsă.

27. În conformitate cu 195 și art. 230 din Codul administrativ, art. 12¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Enteh”, Macovețkaia Elena, Societatea cu Răspundere Limitată „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, Societatea cu Răspundere Limitată „Evident-Electro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Dima-Holding” Societatea cu Răspundere Limitată, SRO „WGD INT”, Societatea pe Acțiuni „Panfermag Energy”, Societatea cu Răspundere Limitată „Dunav” împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terți Banca Comercială „Energbank” Societatea pe Acțiuni și Usatfi Valerii cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție

(Dosarul nr. 3rh-34/23
NR. PIGD 2-19086657-01-3rh-06062023)

Lipsa temeiurilor de revizuire a actului judecătoresc

Curtea Supremă de Justiție, jud. T. Chișca-Doneva, I. Bejenaru, N. Craiu, M. Pitic, G. Stratulat,

18 septembrie 2024

Examinând în lipsa părților cererea de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

28. La 8 aprilie 2019, SA „Enteh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei-Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la contestarea actului administrativ.

29. La 10 aprilie 2019, SRL „Electroreparație Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ.

30. La 10 aprilie 2019, „Hostex Establishment” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, prin care a solicitat anularea actului administrativ.

31. La 10 aprilie 2019, SA „Panfermag Energy” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” cu privire la anularea actului administrativ.

32. La 10 aprilie 2019, ÎCS „Dunav” SA (actualmente SRL „Dunav”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei cu privire la anularea actului administrativ.

33. La 11 aprilie 2019, ÎCS „Dima-Holding” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA cu privire la anularea actului administrativ.

34. La 11 aprilie 2019, SRO „WGD INT” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank”, privind anularea actului administrativ.

35. La 11 aprilie 2019, Elena Macovețkaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, privind anularea actului administrativ.

36. La 11 aprilie 2019, SA „Evident-Electro” (actualmente SRL „Evident-Electro”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei, persoană terță BC „Energbank” SA, privind anularea actului administrativ.

37. Prin încheierile din 15 mai 2019, 16 mai 2019 și 12 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a dispus conexarea acțiunilor depuse de „Enteh” SA, „Evident - Electro” SA, ÎCS „Dima – Holding” SRL, „Electroreparație Grup” SRL, „Hostex Establishment”, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dunav SA ” SA, „WGD INT” SRO, și Macovețkaia Elena, sub număr unic 3-1146/2019.

38. Prin hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terț BC „Energbank” SA cu privire la anularea hotărârilor Comitetului Executativ al BNM nr. 13 din 11 ianuarie 2019, nr. 68 din 7 martie 2019 și nr. 69 din 13 martie 2019, în partea ce se referă la SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA.

39. La 9 martie 2020, SA „Enteh”, SRL „Electroreparație Grup”, Macovețkaia Elena, la 11 martie 2020 Hostex Establishment, ÎCS „Dunav”, la 13 martie 2020 SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au depus apel împotriva hotărârii din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

40. La 25 mai 2020, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” au prezentat motivarea apelurilor.

41. La 4 iunie 2020, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment au prezentat motivarea apelurilor.

42. La 8 iunie 2020, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, au prezentat motivările apelurilor. Prin încheierea din 9 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost dispusă atragerea în calitate de terț a lui Usatfi Valerii.

43. Prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile depuse de SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, Hostex Establishment, SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”. S-a casat integral hotărârea din 3 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de SA „Enteh”, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” și ÎCS „Dunav” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, terți BC „Energbank” SA și Usatfi Valerii cu privire la contestarea actelor administrative. S-a anulat hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire

la acțiunea concertată a acționarilor BC „Energbank” SA - SA „Enteh”, SA „Evident-Electro”, ÎCS „Dima-Holding” SRL, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Panfermag Energy”, SRO „WGD INT”, ÎCS „Dunav” SA, Melnic Vladimir, Macovețkaia Elena, Semionova Elena, Prodan Oleg”, în partea ce se referă la „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA, cu revocarea tuturor măsurilor aplicate față de „Enteh” SA, Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima – Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, Hostex Establishment și ÎCS „Dunav” SA. S-a anulat Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 68 din 7 martie 2019 „Cu privire la cererea prealabilă depusă de către „Enteh” SA”. A fost anulată Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 69 din 13 martie 2019 „Cu privire la cererile prealabile depuse de către „Electroreparație Grup” SRL, „Panfermag Energy” SA, ÎCS „Dima Holding” SRL, „WGD INT” SRO, „Hostex Establishment”, ÎCS „Dunav” SA, Makovețkaia Elena, Melnic Vladimir, în partea ce se referă la Macovețkaia Elena, SRL „Electroreparație Grup”, Hostex Establishment, SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima -Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy”, ÎCS „Dunav” SA. S-a respins ca neîntemeiată cererea SA „Evident – Electro”, ÎCS „Dima- Holding” SRL, SRO „WGD INT”, SA „Panfermag Energy” cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

44. La 5 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Banca Națională a Moldovei a depus recurs împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 17 martie 2022 a prezentat motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

45. Prin decizia din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins cererea de recurs depusă de Banca Națională a Republicii Moldova și s-a menținut decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

46. La 06 iunie 2023, Banca Națională a Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei supuse revizuirii și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie casată decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și menținută hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

47. În motivarea cererii a invocat că decizia din 29 martie 2023 constituie o răsturnare a jurisprudenței în materie de interpretare și aplicare a cadrului legal incident acționariatului bancar. A menționat că interpretarea dată de Curtea Supremă de Justiție nu a reprezentat o dezvoltare a unei linii jurisprudențiale perceptibile, conformă cu scopul și esența normelor, fapt care în practica CEDO

a fost calificat drept contrar principiului certitudinii juridice, garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

48. A punctat că decizia din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție pune în discuție însăși instrumentele statului de supraveghere în domeniul bancar, destinate urmării calității acționarilor băncilor, aplicate până în prezent și este de natură să pericliteze și să zădărnicească eforturile și politica statului din domeniul de asigurare a structurii transparente a acționariatului băncilor, subminând reglementările din domeniu. Această decizie pune în discuție rațiuni de politică a statului desfășurată sub egida art. 126 alin. (2) lit. c) din Constituție în ocrotirea unor interese publice fundamentale.

49. La 10 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în revizuire, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

50. Prin referința din 06 iulie 2023, SA „Panfermag Energy”, WGD INT s.r.o, SA „Evident -Electro” SRL „Dima-Holding” și Hostex Establishment, reprezentate de avocatul Ion Păduraru, au solicitat respingerea ca inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei.

51. La 18 iulie 2023, SA „Enteh”, SRL „Electroreparație Grup” și Elena Makovețkaia, reprezentați de avocatul Sorin Brumă, a depus referință, solicitând respingerea ca inadmisibilă a cererii de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

52. Art. 195 din Codul administrativ statuează că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

53. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”.

54. Art. 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că

„ Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

55. Art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„ Revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta

dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

56. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

57. Instanța de revizuire reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

58. Din conținutul cererii de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei rezultă că, revizuenta a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

59. În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuenților, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul în care se invocă temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să fi existat obiectiv până la pronunțarea hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

61. Important este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, dar au existat până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă. De asemenea, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

62. Este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile, să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că, nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

63. La caz, Banca Națională a Moldovei a invocat că decizia a cărei revizuire se solicită, conform art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, este contrară

practicii uniforme în materie, anexând la aceasta drept probă acte judecătorești emise pe cauze similare.

64. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, circumstanțele invocate de către Banca Națională a Moldovei nu pot servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire, deoarece acestea nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și ca rezultat indică la caracterul declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuyentei cu soluția adoptată de instanța de recurs.

65. Mai mult, aspectele invocate în cererea de revizuire reflectă caracterul unor critici, prin care se urmărește retractarea unui act de dispoziție judecătorească, revizuenta exprimându-și nemulțumirea față de soluția conținută în decizia din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a respins recursul declarat de Banca Națională a Moldovei și s-a menținut decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

66. De altfel, instanța de revizuire relevă că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

67. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, iar competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

68. Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

69. Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

70. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a opiniilor diferite cu privire la unele chestiuni nu este temei de reexaminare a cauzei. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul Roșca contra Moldovei).

71. Astfel, în ceea ce privește invocarea de către Banca Națională a Moldovei a unei practici diferite, instanța de revizuire notează că cazuri particulare nu

constituie practică judiciară. Mai mult, cu referire la trimiterea făcută de revizuentă la un cazuri similare, este de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe, iar acest lucru nu se poate considera în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct. 116 (b)). Î

72. În consecință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, v. Turcia, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, principiul unei bune administrări a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța jurisprudențială (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; și Atanasovski v Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, pct. 38).

73. Prin urmare, Completul de judecată relevă că admiterea cererii de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în condițiile în care a fost formulată, ar încălca principiul 6 securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art.6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

74. În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană cu mai multe ocazii a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6§1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

75. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

76. Pe baza celor prezentate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Totuși, această dispoziție legală, dar și practica judiciară constantă, atestă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la art. 450 din Codul de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă acest lucru. La fel, cererea de revizuire poate fi respinsă când nu sunt respectate condițiile de formă din art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

77. Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire a deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție depusă de Banca Națională a Moldovei nu corespunde rigorilor art. 451 alin. (1) în coroborare cu art. 449 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de respingere a acesteia ca fiind inadmisibilă.

78. În conformitate cu 195 și art. 230 din Codul administrativ, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Banca Națională a Moldovei, împotriva deciziei din 29 martie 2023 a Curții Supreme de Justiție.
Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi